

ULLDETER ENLLÀ

La descoberta encara és possible

Sembla mentida, però és cert. Molt a prop del circ d'Ulldeter encara queden raconades per explorar-hi una quantitat copiosa de vies de neu i de gel. Presentem un recull de canals als vessants septentrionals dels pics de la Dona i Prat de Bacivers; un tipus d'ascensió amb pocs entrebancs tècnics, però amb tots els al·licients de la descoberta, la solitud i l'encís dels cims. Què és, si no, l'alpinisme?

Trenca l'alba sobre els pendents de la pala sud del Bastiments. Com gairebé sempre, el vent resulta desagradable en aquestes alçades. El moviment és el millor antídote per combatre el fred que mossega. Som al mes de desembre, els dies més curts de l'any. Avui provo una alternativa per fer l'aproximació al pic de Prat de Bacivers, pujant prèviament al Bastiments i seguint després la carena al nord. Sempre vers el nord... Per a la gent mediterrània, per

als amants del sol, el nord és sinònim de quelcom llunyà.

Neix el dia en un esclat de colors i de llum, deixant al fons de les valls les fredes penombres de la nit. La creu mineral, inerta, del cim del Bastiments dóna un contrapunt pregona al regne de l'hivern. Encara queda una bona caminada fins al pic de Prat de Bacivers. Llunyà, trist, solitari... Així és aquest vessant fins ara desapar-

cebut pels escaladors glacials. Llunyà, trist i solitari és el vessant N de Prat de Bacivers.

—Pic de Prat de Bacivers? On és això? —diran molts dels escaladors que estan tips d'anar al Gra de Fajol.

—Als voltants d'Ulldeter —és la resposta. Una resposta que comporta més confusió que aclariment a l'enigma.

○ Cara nord del pic de Prat de Bacivers, un vessant a descobrir.

El sol ja es reflecteix als nostres rostres, però amb aquest vent encara no escalfa ni escalfarà en tot el dia. Som al solstici d'hivern i continuem amb la religiosa lletania de les passes que ens van apropant a la nostra destinació insòlita. Hores més tard estem contemplant la paret, tan feréstega i tan inhòspita. Ens alegrem d'haver-hi arribat; és el premi dels pelegrins. El món mineral i glacial que s'obre davant nostre es manté aliè a les emocions humanes. Uns

aprenents de Robert Falcon Scott han canviat l'Antàrtida per les muntanyes d'Ulldeter i aquí tenen la seva recompensa.

Em ve a la memòria la primera vegada que vaig venir aquí. Per allò de no voler enredar ningú sense saber què m'hi esperava, vaig decidir venir-hi sol. Era un perfecte dia del mes de març. La neu estava com una pedra i més que caminar i escalar, vaig volar sobre les carenes i el

vessant N de Prat de Bacivers. El resultat: la via *Magna solitudo* (gran soledat) o *Sola magnitudo* (grandesa única), mots de Sant Bernat nascuts del silenci contemplatiu.

Moltes línies noves són possibles en aquesta muntanya. Fins arribar a la saturació del Gra de Fajol, haurà de passar tota una dècada. De ben segur que aquest petit reportatge cridarà l'atenció d'algun despistat romàntic, amo del seu temps i dels seus gustos, que es vegi cridat pel trinomi màgic: llunyania, tristor i solitud. Tota una oda perquè les muntanyes no deixin mai de ser gegants ni de curullar l'esperit dels petits homes que també volen omplir les seves ànsies infinites d'aventura.

A mig camí entre l'etern aïllament del pic de Prat de Bacivers i el formigueig continu del Gra de Fajol, una tercera via d'escapament: el pic de la Dona i la seva cara N. Un terreny sense gaires pretensions; alpinisme en un vessant amb traces femenines, on la soledat també serà el baluard de benvinguda.

A saber qui va ser el solitari o la solitària que, per primera vegada a la història, va obrir-se pas pels itineraris que tot seguit ressenyem. Per la meua part, he tingut la sort de poder-los escalar durant els darrers anys, en companyia de la meua fidel ombra o d'alpinistes no menys incondicionals com en Jordi Vilamajor, en Joaquim Pastor o l'Ingrid Crossland.

PIC DE LA DONA (2.704 m) **Vessant nord**

La darrera zona divulgada pel que fa a corredors de neu a les muntanyes d'Ulldeter. Es tracta d'una paret discontinua, però que pot ser molt útil per a qui vulgui gaudir d'un vessant solitari sense haver de sotmetre's a una maratoniana marxa d'aproximació. Possibilitat d'encaixar diversos itineraris sense un gran esforç addicional.

Aproximació: des de l'aparcament superior de l'estació d'esquí de Vallter 2000 s'ha de pujar vers el NE a la portella de Mentet i baixar per la coma de la Portella. Situats a la jaça del Xai, remuntem a l'W la coma de la Dona i ja veiem el vessant que desitgem escalar (1.45 - 2 h). Una altra opció és ascendir al pic de la Dona des de la portella de Mentet i anar a buscar un collet (2.668 m) situat entre el mateix cim i la cota N. Davallarem així a l'E cap al peu de la paret (2 h). Totes dues opcions són aconsellables segons la secció de la paret que vulguem escalar.

Descens: des del pic de la Dona es baixa per l'ampla aresta SE fins a la portella de Mentet i d'aquí al punt de partida (1 h).

Època aconsellable: de finals de desembre a principis d'abril.

PIC DE LA DONA. CARA NORD

PIC DE LA DONA. CARA NORD

PIC DE PRAT DE BACIVERS. CARA NORD

PIC DE PRAT DE BACIVERS. CARA NORD

1. Via Sensació pingli

(150 m. Màxim 55° i II+ en mixt)

Es tracta d'una línia directa a la primera cota "escalable" de l'aresta. Rodejada de pales menys empinades, els darrers metres de la via són els únics que presenten l'al·licient de l'escalada. Possibilitat d'algun tram mixt fàcil que podria requerir alguna assegurança per a la roca.

2. Via Jadecoral

(150 m. Màxim 50° en mixt)

Bonica i curta canal. S'estreny fins a convertir-se en un fil blanc que dóna accés a una cresta mixta i desemboca a l'aresta principal. Opcionalment podria fer-hi falta algun ancoratge per a la roca.

3. Canal Diagonal

(180 m. Màxim 50°)

Fàcil però bonic corredor que només es pot complicar una mica depenent de l'estat de la cornisa culminant.

4. Via Magna solitudo

(190 m. Màxim 65° i III° en mixt)

És l'opció més difícil d'aquest tram de paret. Bonic primer tram força aeri i amb la neu justa (*goulotte*), que va a morir a una espècie d'aresta i d'aquí a la carena principal. Alguns *friends* hi poden ser útils.

5. Canal de l'Aresta est

(200 m. Màxim 45°)

Canal ampla i evident que no presenta cap dificultat remarcable.

6. Goulotte Tristpartit

(200 m. Màxim 60° i III° en mixt)

De les dues línies més estretes i estètiques de la part central de la paret, aquesta és la de l'esquerra. Sol presentar bones condicions, si bé demana un any de bones nevades per formar-se degudament. Hi caldran *friends* i algun altre encastador auxiliar.

7. Goulotte Molimolano Gully

(200 m. Màxim 65°)

La línia més estètica del centre de la paret. Discorre per un gran diedre nevat i es recomana dur-hi *friends* i algun altre encastador auxiliar.

8. Canal Pocoyó

(200 m. Màxim 45°)

De les tres canals que es desprenen directament del cim, aquesta és la de l'esquerra i la més assequible.

9. Canal Nobita

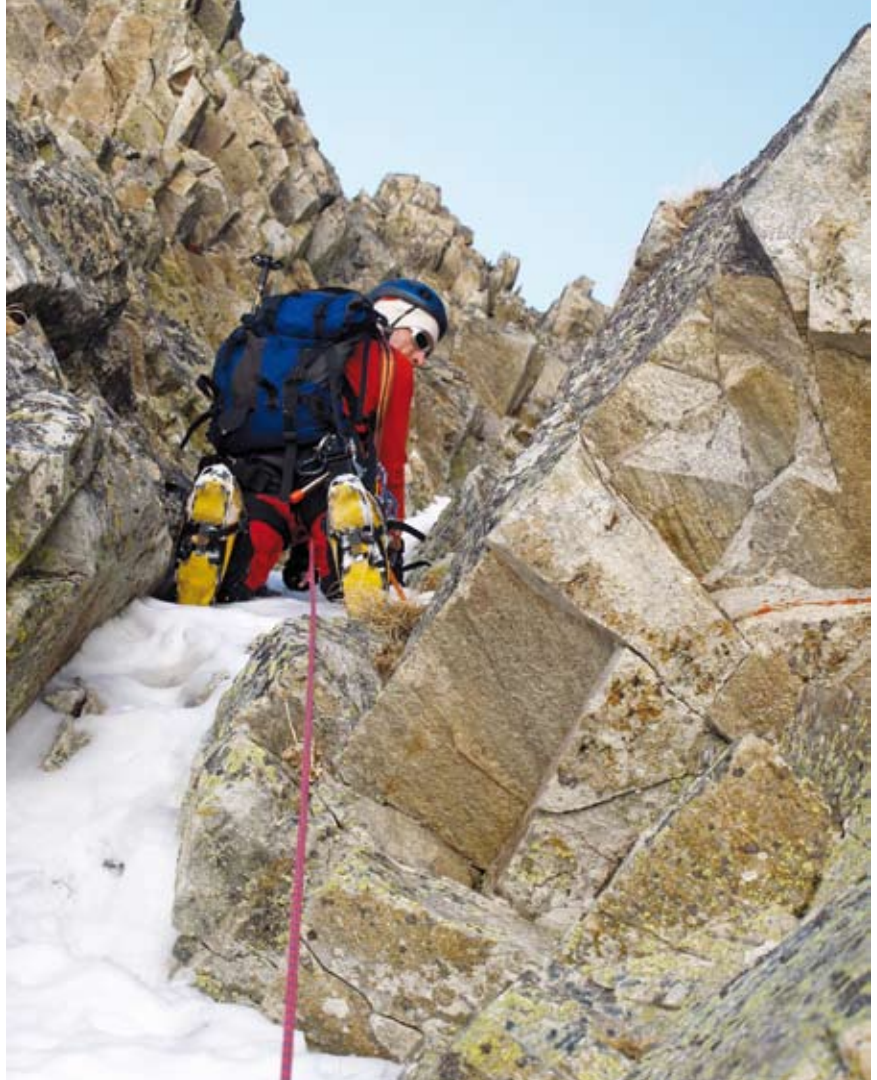
(200 m. Màxim 60°)

Segurament aquest bonic itinerari representa la millor opció per pujar pel cor del vessant de manera ràpida, elegant i amb ambient.

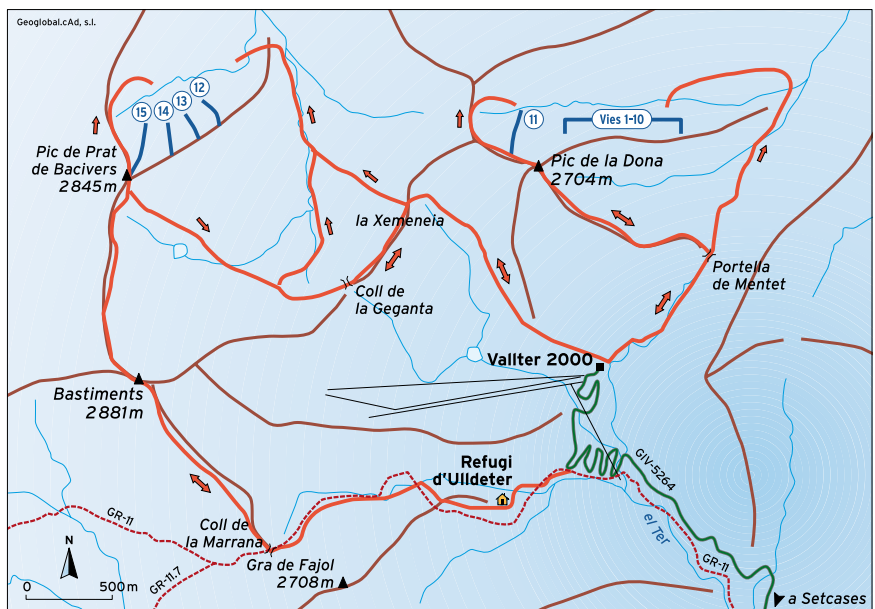
10. Canal Doraimon

(200 m. Màxim 50°)

Estètic corredor que des del peu de la paret

● El passatge més estret de la *goulotte Molimolano Gully* al pic de la Dona. Foto: Joaquim Pastor

pot semblar més difícil del que en realitat és. Acostuma a estar en bones condicions.

11. Microgoulotte

(120 m. Màxim 65° en mixt)

Bonica línia prima de neu situada en el primer esperó rocallós que trobem quan baixem del collet entre el cim i la cota N. Es tracta d'un dels millors itineraris de la paret, malgrat quedar en un marge i ser força curt. Cal portar-hi un parell de pitons i *friends* mitjans i petits.

PIC DE PRAT DE BACIVERS (2.845 m)

Vessant nord

Es tracta d'un dels sectors de més recent divulgació dels volts de Núria. Mostra força possibilitats d'obrir-hi noves vies. Una veritable joia per polir que ens tenien amagades aquestes muntanyes entranyables del Pirineu oriental.

Aproximació: des de l'aparcament superior de Vallter 2000 prendrem rumb NW cap al circ

● L'alpinista queda empetitit entre la llum de la carena i l'ombrívol vessant nord del pic de la Dona.

de Morenç. Pugem fins a la part alta del telesquí del Clot de la Xemeneia i d'aquí al coll del mateix nom. Si les pales del vessant NW no estan carregades de neu inestable o ventada, baixarem per una pala mantinguda de 35° al fons de la coma de Bacivers. En cas contrari, s'aconsella carenejar al SW cap al puig d'Ombriaga i el coll de la Geganta, des d'on cal dirigir-se a l'W i després al N fins a la coma de Bacivers. Quan arribem a la part baixa de l'aresta NE del pic de Prat de Bacivers, la contornejarem per atènyer els itineraris que ens interesen (2.30 - 3 h).

Hi ha una alternativa d'aproximació que és encara més llarga, però més còmoda si fem l'aproximació sense raquetes ni esquís. Es tracta d'accedir a l'objectiu per les arestes: coll de la Marrana, Bastiments i Prat de Bacivers. Des d'aquest cim quedarà davallar per una canal ampla situada a l'oest de la paret.

Descens: un cop assolit el cim (que en realitat són dues cotes bessones), descendirem al SE vers l'estany de Bacivers i d'aquí remuntarem cap al coll de la Geganta per retrobar l'itinerari de l'aproximació (1.30 - 2 h).

Època aconsellable: de desembre a abril. Excepcionalment la temporada pot iniciar-se el novembre.

12. Canal Oriental
(220 m. Màxim 50° i III° en mixt)

Corredor evident que solca el marge esquerre de la paret. Si hi ha poca neu, la part final pot presentar un tram mixt fàcil, però sobre roca descomposta. En aquest cas s'hi hauran d'extremar les precaucions i preveure 2 o 3 *friends* petits.

13. Via Fanàtic-Crestas
(320 m. Màxim 65° i III° en mixt)
Ara per ara la via més difícil de la paret. Boni-

ca i amb molt ambient. Sol presentar bones condicions, sobretot amb l'hivern avançat o a la primavera. Hi caldran *friends* variats, algun tascó i cintes llargues.

14. Canal del Petit Dídac
(250 m. Màxim 50° i IV- en mixt)
Bonic i evident corredor que "talla" la paret pel mig. Si no fos perquè la paret no ha estat divulgada fins fa poc i perquè l'aproximació sempre resultarà llarga i fatigosa, aquesta via estaria destinada a ser una clàssica. El ressalt mixt de l'inici restarà ocult si la neu és abundant. Un parell de pitons i algun *friend* petit hi seran suficients.

15. Via Magna solitudo
(280 m. Màxim 60° i III° en mixt)
Possiblement aquest itinerari, escalat el març de 1997 i no divulgat fins al moment, sigui el primer itinerari obert en aquest vessant tan peculiar i inhòspit. Enllaça unes canaletes de neu sobre una mena d'esperó emmarcat per dues canals més fàcils. La via va ser recorreguda en sentit descendent i tornada a realitzar en sentit ascendent. Poden ser-hi útils tascons o *friends*. ▼

● Les aproximacions es poden fer sortint directament del cotxe o instal·lant "luxosos" campaments intermedis com aquest de sota el coll de la Marrana.

BIBLIOGRAFIA I INTERNET

- Pako SÁNCHEZ. *Corredores del Pirineo*. Carançà, Núria, Ulldeter. Ed. Desnivel, 2010.
- Vall de Núria - Ulldeter. Esc. 1:25.000. Ed. Alpina.
- <http://pakocrestas.com/mis-vias-de-escalada>